

Enhed
Udsatte Børn

Sagsbehandler
Marie-Louise
Linneballe Hansen

Koordineret med

Sagsnr.
2018 - 4627

Doknr.
607464

Dato
07-09-2018

Regler mv. om hjælp og støtte til børn, der overværer vold i hjemmet

1. Lovgivningen om kommunernes håndtering af sager om hjælp og støtte til udsatte børn og unge

Reglerne om særlig støtte til udsatte børn og unge findes i serviceloven.

Serviceloven er opbygget på den måde, at børn og unge med behov for særlig støtte skal have denne støtte, uanset hvad der har udløst støttebehovet.

Reglerne angiver dermed som udgangspunkt ikke, hvilke årsager der kan udløse hjælp og særlig støtte efter loven. Derudover er der vedtaget en række særlige regler for kommunens håndtering af sager om overgreb (se nedenfor i afsnit 2).

Det betyder bl.a., at kommunens ansvar for at reagere og give hjælp og støtte til et barn eller en ung også omfatter de tilfælde, hvor barnet eller den unge oplever vold i hjemmet, som ikke nødvendigvis er direkte rettet mod barnet eller den unge selv, men foregår mellem de voksne med barnet eller den unge som vidne.

Det betyder med andre ord, at kommunen skal håndtere en sag om et barn eller en ung, der har behov for særlig støtte pga. vold i hjemmet, på præcis samme vis, som når kommunen bliver opmærksom på et barn eller en ung, der er i mistrivsel af andre årsager, fx utilstrækkelig omsorg i hjemmet.

Det betyder i forlængelse heraf også, at det er den samme palette af tiltag og indsatser efter loven, som kommunen herefter kan iværksætte for at hjælpe og give særlig støtte, når barnet eller den unge oplever vold i hjemmet.

Hvis et barn eller en ung antages at have behov for støtte, har kommunen således pligt til at give den fornødne støtte enten som led i en tidlig forebyggende indsats efter servicelovens § 11, stk. 3, eller at iværksætte en børnefaglig undersøgelse af barnets eller den unges forhold efter servicelovens § 50.

Den børnefaglige undersøgelse skal munde ud i en begrundet beslutning om, hvorvidt der skal iværksettes egentlige foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3, der kan støtte barnet.

Om kommunen skal sætte ind med forebyggende indsatser efter § 11 eller med foranstaltninger efter § 52, stk. 3, afhænger af behovet for støtte, kompleksiteten af problemerne og problemtyngden. Hvis problemet er af mere kompleks karakter, så er der behov for at få lavet en egentlig børnefaglig undersøgelse med henblik på at kunne iværksætte den rette støtte efter § 52.

Årsagen til, at serviceloven er opbygget på denne måde, er bl.a., at det ikke er muligt at lave en udtømmende liste over, hvilke situationer som kan udløse støttebehov.

2. Særlige regler i serviceloven målrettet om sager om overgreb

I tillæg til de generelle regler og krav i serviceloven – som også gælder, når barnet eller den unge oplever vold i hjemmet – er der vedtaget en række særskilte bestemmelser i serviceloven, som specifikt retter sig mod kommunens ansvar og håndtering i sager om overgreb mod børn og unge.

Det drejer sig primært om lovkrav indført med vedtagelsen af "Overgrebspakken - Mistrivsel og overgreb skal opdages og håndteres tidligt" (satspuljeaftalen 2013). Formålet var bl.a. at styrke kommunernes sagsbehandling og være med til at sikre at børn, der er udsat for vold og seksuelle overgreb, bliver hørt og beskyttet mod yderligere overgreb.

Begrebet *overgreb* er ikke eksplicit defineret i serviceloven, men kan omfatte voldelige eller seksuelle overgreb og også psykisk vold.

Når et barn eller en ung oplever vold i hjemmet, uden at volden nødvendigvis er direkte rettet mod barnet eller den unge, kan det således også have karakter af et overgreb i servicelovens forstand.

Det betyder, at der konkret kan være situationer, hvor kommunen på baggrund af oplysningerne om volden i hjemmet og på baggrund af barnets eller den unges forhold skal iagttage de særlige regler i serviceloven om håndteringen af sager om overgreb. Det gælder fx kommunens pligt til at afholde en separat samtale med barnet eller den unge umiddelbart efter modtagelsen af en underretning om overgreb.

Børne- og Socialministeriet kan i øvrigt oplyse, at SISO i Socialstyrelsen i efteråret 2018 igangsætter en intern kortlægning, der har til hensigt at bibringe viden om omfang, karakter og aktuel lovende praksis ift. psykisk vold mod børn. Som led i denne kortlægning forventes også foretaget en indledende afdækning af målgruppen af børn, der overværer vold i nære relationer med henblik på, at SISO's fremadrettede aktiviteter netop tager afsæt i, at børn, der overværer vold, er en særlig udsat gruppe.